רחוב פרוג 22

ימימה אבידר־טשרנוביץ, סופרת
(1998-1909)

נולדה בווילנה למשפחה ציונית. אביה, הסופר שמואל טשרנוביץ, חינך את ילדיו לדבר עברית. ב-1915 נדדה המשפחה לקייב, למוסקבה ולווארשה, ששם למדה בגן ילדים עברי. חברה לגן היה נתן אלתרמן. ב-1921 עלתה עם משפחתה לארץ־ישראל. תחילה למדה בגימנסיה העברית בירושלים ואחר־כך בגימנסיה "הרצליה" בתל־אביב. היתה פעילה בתנועת הצופים ואף הדריכה בה. בגיל עשרים, נסעה ללמוד פסיכולוגיה בווינה ובברלין. בשובה, עבדה כגננת בתל־אביב והיתה מספרת סיפורים לילדי הגן. סיפורים אלו הודפסו בעיתון "דבר לילדים" ולאחר מכן יצאו לאור כספרים. בשנים 1955–1958 התלוותה לבעלה יוסף אבידר שהתמנה לשגריר ישראל במוסקבה. יומן שכתבה בזמן שהותה ברוסיה משמש מסמך היסטורי המתאר את מצב היהודים ואת האווירה ששררה שם בתקופת השלטון הקומוניסטי. כתבה יותר מחמישים ספרים לילדים, הידועים בהם, "שמונה בעקבות אחד" ו"אחד משלנו" – ספרי הרפתקאות שחדרו ללבם של בני הנוער – תורגמו לאנגלית ועובדו לקולנוע. "הספר הגדול של ימימה אבידר־טשרנוביץ" כולל עשרות סיפורים, כמו "כושי ונושי", "מוקי ברוגז עם אמא", "ביקור הצעצועים" ועוד. את הספר "גן גני" הוציאה בשיתוף עם לוין קיפניס. ב-1983 זכתה בפרס זאב על מפעל חיים בתחום ספרות הילדים, וב-1984 זכתה בפרס ישראל. במכללת בית ברל הוקם "בית ימימה" מרכז לספרות ילדים הנושא את שמה.

סיפוריה עסקו בנושאים כמו הורים, בית, צעצועים וכדומה, וברבים מהם כיכבו בנותיה רמה זוטא ("סיפורים לרמה") ודנה אבידר. גם אחיינה, ההיסטוריון והמחנך מוקי צור, הוא גיבור הסיפור "מוקי השובב". ספרה האחרון "סבתא יצאה מהחלונות", שכתבה בגיל שמונים ושמונה מעיד עד כמה היתה מעורה בחיים גם בעידן המחשב (עם החלונות) וכיצד הצליחה לגשר בין הדורות.

"...'סבתא יצאה דרך החלון' אמר שחר, 'הלכה לשכנים?' שאלתי, 'מה פתאום!' צחק, 'היא יצאה דרך החלון של המחשב..."

מתוך ספרה
"סבתא יוצאת מהחלונות"

רחוב פרוג 22

יוסף אבידר, מראשוני ה"הגנה"
(1906-1995)

נולד בחבל ווהלין שבמערב אוקראינה ועלה לארץ־ישראל ב-1925. התגייס לארגון ה"הגנה" בירושלים, התקדם בשורותיו והיה לאחד מראשיו. בזמן המנדט הבריטי עסק בהברחה ובייצור נשק בלתי לגאלי ל"הגנה". במאורעות תרפ"ט (1929) פיקד על העיר העתיקה ולאחר מכן התמנה למפקד העיר ירושלים. ב-1931, במהלך אימון חניכים בנושא שימוש ברימונים, נפצע ואיבד את כף יד ימין. בעת שהותו בווינה למטרת ריפוי פגש את ימימה טשרנוביץ ונישא לה. לאחר שהחלים שב לעסוק בתפקידים שונים: הקים את "מכון איילון" לייצור כדורים מתחת לאפם של הבריטים, פיקד על קורסים שונים, ארגן את "גדוד משמר הרכבות" של הנוטרים ואף פיקד עליו ב-1938. בשנים 1941–1943 היה מפקד גליל הצפון; ב-1944 היה ראש לשכת ההדרכה במטה הכללי של ה"הגנה" ובשנים 1945–1946 שימש בתפקיד מנהל תע"ש. עם קום המדינה התגייס לצה"ל והיה מן האלופים הראשונים בצבא. תחילה כיהן בתפקיד סגן הרמטכ"ל, וביולי 1947 שימש ראש אגף אפסנאות – תפקיד שמילא במלחמת העצמאות.

באוקטובר 1949 מונה לאלוף פיקוד הצפון וביוני 1952 – לאלוף פיקוד המרכז. בתפקידו האחרון בצה"ל בשנים 1953–1955 היה ראש אג"ם. כאשר השתחרר מצה"ל מונה לשגריר ישראל בברית המועצות ואחר כך לשגריר בארגנטינה. בשנות השבעים לחייו החל ללמוד לימודים אקדמאיים וקיבל תואר דוקטור לסובייטולוגיה.

ביתם של בני הזוג אבידר נמצא בשכונת מעונות עובדים פינת הרחובות פרישמן ופרוג. מספר יוסף אבידר: "בקומת המרתף התקנו סליק בו שמרנו את החומר הסודי של ארכיון ההגנה. אחרי השבת השחורה ביוני 1946 הצלחנו לנצל את ההפסקה בעת העוצר על תל־אביב ושרפנו את רובו לבל ייפול בידי הבולשת הבריטית. את הנותר קברנו בתוך הגן של המעונות".